

Ker pa ne dvomimo, da bode pravična justična uprava to našo željo priznala za utemeljeno — posebno radi graškega slučaja, ki nam obeča vse možne velejitete — in da nas bo tudi v tem podpirala, moramo opozarjati na naredbo justičnega ministerstva z dné 3. februvarja 1890 št. 1874, ki se je izdala za nadsodišče v Pragi, ter gospoda justičnega ministra prositi, da v smislu te naredbe pri nadsodišču v Gradcu ustvari odnošaje, ki bodo za prvi čas vsaj nekoliko mogli obvarovati slovenski narod dogodkov, kakoršen je bil poslednji. Hvaležno bi potem dosego te etape naših prizadevanj poplačali. *Dr. A. M.*

Iz pravosodne prakse.

Civilno pravo.

a) Ustavitev dražbenega postopanja, ker k dražbenemu naroku ni prišel noben ponudnik.

V dražbenem postopanju dijaške ustanove K. zoper T. je narok za dražbo zemljišč (poljedelskih) določen bil na 24. oktobra 1898. Temu dražbenemu postopanju je pristopila upnica, posojilnica K. Dné 20. oktobra 1898 je odstopila zahtevajoča upnica, dijaška ustanova K., od nadaljevanja dražbenega postopanja; zato se je izdalo in pravočasno vročilo obveščenje vseh vdeležencev, odnosno poziv pristopivšemu upniku po smislu §-a 206. zvrš. r. Dražbeno postopanje se je nadaljevalo, a k dražbenemu naroku se noben ponudnik ni zglasil. Radi tega je zvršilno sodišče, c. kr. okrajno sodišče v Ljubljani dražbeno postopanje definitivno ustavilo iz teh-le razlogov:

K dražbenemu naroku, določenemu s tusodnim sklepom z dné 19. septembra 1898, opr. št. E $\frac{1117/98}{8}$ na 24. oktobra 1898 ni prišel noben ponudnik, dasiravno se je dražbeni oklic vsem vdeležencem vročil in tudi po zakonitih predpisih razglasil. Dejstvo, da ni nikdo prišel k dražbi, smatrati je enakim slučaju, da se pri dražbenem naroku ne doseže najvišji ponudek, ko se torej prodaja nepremičnin ne sme vršiti. To zopet, da se prodaja ne sme vršiti, je po svoji pravni naravi odrek domika. Treba torej

uporabiti analogno za odrek domika v §-u 186. zvr. r. in nastopnih veljavna določila. V §-u 181. odst. 3 je dalje določeno, da, ako se ni najvišjega ponudka doseglo gledé poljedelskih posestev pred pretekom 6. mesecev, ni smeti predlagati uvedbe nikacega novega dražbenega postopanja, in v §-u 188. zadnji odst. zvr. r. je za slučaj, če se po pravokrepnem odreku domika ne more določiti nov dražbeni narok, določeno, da je dražbeno postopanje ustaviti. V le-tem slučaju se pred pretekom 6. mesecev ne sme novo dražbeno postopanje uvesti; torej se ne sme določiti novega dražbenega naroka, in zato je posledica: ustavitev dražbenega naroka — opravičena.

Na rekurz pristopivše upnice je c. k. deželno sodišče v Ljubljani z odločbo z dné 7. decembra 1898, opr. št. R. I. $\frac{64/98}{1}$ sklep zvršilnega sodišča potrdilo iz teh-le razlogov:

Vsled sklepa z dné 21. oktobra 1898, opr. št. E $\frac{1117/98}{12}$ se je dražbeno postopanje ustavilo le v zvršilni reči dijaške ustanove K. proti T. Ker pa ta ustavitev ni tudi enako veljala proti rekurentinji, katera je gledé zemljišč vl. št. 625 in 752 kat. obč. Krakovsko predmestje vsled sklepa z dné 19. septembra 1898, opr. št. E $\frac{2254/98}{1}$ pristopila prej navedenemu zvršilnemu postopanju, se je ista v smislu §-a 206. zvrš. r. pozvala, izreči se v 14 dneh, da bode nadaljevala dražbeno postopanje, ker sicer pravni nasledki, kolikor izvirajo in so združeni z ustavitvijo v zvršilni reči imenovane dijaške ustanove, zadenejo tudi njo. Dražbeno postopanje se torej s tem sklepom ni ustavilo niti popolnoma, niti začasno, kolikor se tiče rekurentinje same, marveč le v toliko, kolikor se je isto tikalo dijaške ustanove K. To bi se zgoditi moralo le takrat, ako bi dražbeni rok ne padel v teku 14 dni, in ako bi rekurentinja v tem roku ne oddala pozvane izjave. Ker pa je zvršilno postopanje v smislu §-a 139. zvrš. r. smatrati jednotnim za zahtevajočega, kakor tudi za pristopivšega upnika, ni bilo dražbenega naroka, določenega na 24. oktobra 1898 ustaviti, ker v roku, določenem v §-u 206. zvrš. r., zvršilno postopanje nikakor ne miruje, nego ga je v tem roku nadaljevati še za one upnike, proti katerim ustavitev dražbenega postopanja nima veljave, naj si dražbeni rok pade v rok 14 dni ali ne.

Rekurentinja bila je po zakonu obveščena o dražbenem naroku 24. oktobra 1898, kateri se je imel po vstopu prvega zahtevajočega upnika vršiti še v njenem izvršilnem postopanju. Ker do tega naroka ni izrekla, da je ustaviti tudi izvršilno, od nje vvedeno postopanje, moral se je dražbeni narok dné 24. oktobra 1898. vsekakor vršiti. Pri tem naroku se pa ni stavil nobeden ponudek. Nastopiti morajo torej nasledki §-a 151. odst. 3 zvrš. r., kateri veljajo proti vsem zahtevajočim upnikom. Dražbeno postopanje se popolnoma ni ustavilo radi odstopa prvega zahtevajočega upnika, marveč povsem zakonito v smislu §-a 151. odst. 3 zvrš. r.

V smislu §-a 188. odst. 2 zvrš. r. tudi predlogu za ponovitev dražbenega naroka ni bilo ugoditi, in radi tega tudi ni bilo priznati stroškov predloga (§ 74. zvrš. r. in § 40. civ. pr. r.) Mnenje rekurentinje bi, protivno načelu jednotnega izvršilnega postopanja, dovedlo do tega, da bi bil končni smoter tega postopanja zavisen od različnih slučajnostij, da bi se to, kar se je že jedenkrat pravokrepno določilo za vse zahtevajoče upnike, zopet preklicalo, ter bi se izvršilno postopanje, sosebn, ako bi se isto gledé enega zahtevajočega upnika ustavilo le malo časa pred dražbenim narokom, le počasi in združeno z nepotrebnimi stroški, dovedlo do svojega konca.

Sklepa prvega sodnika, na katerih razloge se sicer sklicuje, bilo je potrditi.

b) Ali so v izvršilu „ad praestandum factum“ ovedbe dopustne?

I.

S končnim sklepom je c. kr. okr. sodišče v Ljubljani spoznalo, da je toženec motil tožitelja v mirni posesti poti dovoznice, ker je na njej po dolgem izkopal jame. Pozneje je tožitelj izvršilnim predlogom zahteval izvršilo po smislu §-ov 355. in 356. zvrš. r., ker je zavezanec na prepirni poti zabil kole. Pri naroku, določenem v zaslišanje zavezanca po smislu §-a 358. zvrš. r., je le-ta trdil, da je kole zabil na nespornem kraju poti dovoznice. Okrajno sodišče je na to dovolilo izvršilo po predlogu zahtevajočega upnika iz teh-le razlogov:

Zavezanec ob svojem zaslišanji, katero se je odredilo po smislu §-a 358. zvrš. r., sicer trdi, da zgoraj navedenega motit-

venega dejanja ni učinil, nego je izven prepirnega prostora ob svoji hiši zabil tri količe. Toda, ker v smislu §-a 3., odstavka 2 in §-a 55., odst. 2 zvrš. r. ni dopustno pred dovolitvijo zvršila voditi ovedeb, in ker določba §-a 358. zvrš. r., ki v slučajih, kakoršen je le-ta, dopušča jedino le zaslišanje zavezanca, ustanovlja izjemo, ki jo je strogo tolmačiti, tako da je razen zaslišbe zavezanca vse druge ovedbe opustiti, ni moči uvaževati tega ugovora zavezančevega. Ako ga hoče uveljaviti, storiti mora to glasom določbe §-a 36., št. 1 zvrš. r. s tožbo.

C. kr. deželno sodišče v Ljubljani je na rekurz zavezanca z odločbo z dne 3. avgusta 1898, opr. št. R I 34/98/1 sklep prvega sodnika premenilo in odredilo ovedbe iz — bistveno navedenih — razlogov:

Zvršilni predlog opira se na dejstvo, da je zavezanec dne 25. junija 1898 zabil baje na dovoznici, v končnem sklepu c. kr. okrajnega sodišča v Ljubljani z dne 28. aprila 1898 opr. št. C II. 187/98/3 navedeni, in sicer po nje sredi 6 kolov tako, da segajo za kakih 5 *cm* čez površje dovoznice.

Pri zaslišanji, odrejenem po smislu §-a 358. zvrš. r., tajil je zavezanec omenjeno motitveno dejanje, trdeč, da je izvan prepirnega prostora ob svoji hiši zabil tri količe.

Vzlic tem protislovnim izjavam strank ugodil je zvršilni sodnik zvršilnemu predlogu, češ, da vse druge pozvedbe razen zaslišbe zavezanca niso dopustne, in da se ni moči na njegov ugovor ozirati, — toda ne da bi se bil poprej o istinitosti obojestranskih trditev prepričal in si zagotovil za zvršilni naslov mero-dajna dejstva.

Izvzemši predlog za dovolitev zvršila, sme sodišče pred sklepanjem o predlogih, tudi če zakon tega ne propisuje, zastran ugotovitve tehtovitih dejstev potrebno dokazovanje odrediti (§ 55., 2. odst. zvrš. r.); tembolj pa si sme sodišče tedaj, kedar je glasom določbe §-a 3. zvrš. r. nasprotnika zaslišati dopustno, ozir. predpisano, na pr. v §-ih 11., 15., 47., 133., 303., 309., 358. in nasl., pojasnila, ki se mu zde potrebna, pripraviti tudi po načelih, v §-u 55., 3. odst. zvrš. r. navedenih. Zlasti se morajo vršiti primerne pozvedbe tedaj, kadar zaslišanje zavezanca ne zadostuje in se stvar ni pojasnila vzlic le-temu zaslišanju, katero sploh nima nobenega pomena, ako se sodnik ne prepriča o njega istinitosti.

V le-tem slučaju zaprosilo se je zvršilo v dosego dejanj ali opustitev na podstavi skraja navedenih, baje zvršilni predlog podpirajočih okolščin, katere je pa zavezanec izrecno zanikal. Izid zaslišanja bil je torej zanikaven, ter je bila stvar sodnikova, radi ugotovitve bistvenih dejstev, pripraviti si druga dokazila, n. pr. lokalni ogled, na čigar podstavi je brezdvajbeno gotovo sklepati.

Prvosodno postopanje je po vsem tem nedovršeno ter ima nedostatke, ki so zabranili temeljito presojo le-te zvršilne stvari. Zategadelj je bilo rekurzu ugoditi, prvosodni sklep razveljaviti ter ukazati, da se o predložu vnovič sklepa po primernih pozvedbah.

II.

(Protivna določba.)

V sodni poravnavi z dne 28. junija 1897 zavezal se je A., le takrat voziti po zemljišču zakonskih B. št. 101 kat. obč. Z., kedar ne rase na njem nikako žito.

Začetkom meseca avgusta 1898. l. vložila sta zakonska B. pri c. kr. okrajnem sodišči v M. zvršilni predlog proti A., v katerem sta trdila, da je le ta pred. nekoliko dnevi vozil na svoje polje po zemljišči vl. št. 101 kat. obč. Z., dasi je bil na tem vsejan oves.

Na prošnjo odredilo se je zaslišanje, pri katerem je izjavil A., da se je sicer v resnici peljal pred nekoliko dnevi na svoje polje, da se pa ni dotaknil parcele št. 101 kat. obč. Z., temveč je vozil po drugi poti.

Brez nadaljnih dokazov izdalo je c. kr. okrajno sodišče v M. zvršilno dovolitev z dne 23. avgusta 1898, št. C 113/98/1, češ, »ker sta predlagatelja potrdila, da drži tir čez njihovo polje naravnost na zemljišče nasprotnika, kar lahko dokazeta po pričah.«

A. je proti temu sklepu vložil rekurz, v katerem trdi, da sodišče ni nikakor upravičeno, na samo trditev zakonskih B. uvesti proti njemu eksekucijo, nego zakonska bi morala dokazati, da je on resnično ravnal proti poravnavi z dne 28. junija 1897. Le iz previdnosti se je skliceval na priče, da ni peljal po parceli št. 101 kat. obč. Z., temveč po drugem potu na svoje polje.

C. kr. okrožno sodišče v Plznu potrdilo je z odlokom z dne 6. septembra 1898, št. R I 116/98/3 gorenji sklep c. kr. okrajnega sodišča v M., in to iz naslednjih razlogov:

Po §-u 3., od. 2 zvrš. r. izda se izvršilno dovolilo na predlog upravičenca brez poprejšnje ustne razprave in brez zaslišanja nasprotnika, če že izrecno ne predpisuje zakon take obravnave ali zaslišanja.

V navzočem slučaju predpisuje § 358. zvrš. r. zaslišanje nasprotnika, in prvi sodnik je tudi zaslišal pritožitelja o izvršilnem predlogu, kakor ukazuje § 55. zvrš. r.

Če trdi pritožitelj, da se izvršilo proti njemu ne bi smelo dovoliti, ker ni vozil po omenjenem zemljišči, bila je tudi njegova dolžnost, ponuditi o tem dokaze že pri zaslišanji, ne pa da bi se skliceval na priče še-le v pritožbi.

Po tem takem je moči uveljaviti ugovore proti izvršilnemu dovolilu le po §-u 36. zvrš. r. s tožbo. Izpodbijani sklep bilo je torej potrditi.

c) Kedaj so imovinski deli v smislu §-a 54., zvrš. r. dovolj označeni? Rubežen in preodkaz terjatve, ki je zavezancu v drugi izvršilni stvari preodkazana v poteg.

V izvršilni stvari Jakoba V. proti Mariji P. je c. kr. okrajno sodišče v Lj. zavrnilo predlog zahtevajočega upnika, da se zarubi in preodkaže v poteg ona tirjatev, ki pristojta Matiji Žg. zoper Janeza Gr. in ki je v izvršilni stvari zavezanke Marije P. kakor ondotne zahtevajoče upnice proti Matiji Žg. radi 100 gld. za njo se zarubila in njej preodkazala v poteg.

Razlogi:

V izvršilni stvari Marije P. proti Matiji Žg. radi 100 gld. se tirjatev zavezanca, pristojeca mu zoper Janeza Fr. ni zahtevajoči upnici Mariji P. odkazala mesto plačila, torej ne v last in zato njej proti Mariji Žg. ta terjatev ne pristojta, ampak pristojta jej le zastavna pravica na njej, katera se ji je podelila z izvršilnim dovolilom z dne 19. julija 1898 opr. št. E 1793/98/1 in — s preodkazom v poteg vsled sklepa z dne 8. avgusta 1898, opr. št. E 1793/98/2 — pravica, to tirjatev iztirjati. V le-tem slučaju pa zahtevajoči upnik Jakob V. ne predlaga, da se ta zastavna pravica Marije P. in njene preodkazne pravice zarubijo, in zategadelj je predlog do cela zavrnil.

V rekurzu je trdil zahtevajoči upnik, da bi sodnik ne smel zavrniti predloga, ako je mnenja, da Mariji P. ne pristojata tirjatev proti Matiji Žg., ampak samo zastavna pravica in pravica tirjatev iztirjati, torej nekake imovinske pravice, ampak moral bi dovoliti izvršilo na te pravice v smislu §-a 331. zvrš. r. Tudi je stavil rekurzni predlog v tem smislu.

C. kr. deželno sodišče v Ljubljani je z odločbo z dne 7. novembra 1898, opr. št. R I 60/98/3 prvosodni sklep: 1.) deloma premenilo ter dovolilo rubežen v smislu §-a 331 zvrš. r., 2.) deloma razveljavilo in prvemu sodišču naložilo, da po primernih ovedbah izreče nov sklep o predlaganem preodkazu v poteg.

Razlogi:

V le-tej izvršilni stvari zahteva Jakob V. rubežen in preodkaz v poteg zavezanki Mariji P. na podlagi izvršilnega sklepa z dne 8. avgusta 1898, opr. št. E 1743,98/20 proti Janezu Gr. baje pristojee tirjatve v znesku 100 gld. do visokosti njegove izvršljive tirjatve 7 gld. 24 kr. s pr.

Ta predlog zadostuje v formalnem oziru zakonitim določbam §-a 54 zvrš. r., ker obsega zadostno oznanilo izvršilnih pomočkov in imovinskih delov, na katere je seči z izvršilom, ter jih ni treba natančneje n. pr. številoma oznameniti (naredba just. min. z dne 3. decembra 1897, št. 25801 v l. št. 44).

V meritornem oziru pa je brezdvomno, da reprezentuje na preodkazni sklep opirajoča se zahteva Marije P. proti Janezu Gr. imovinsko pravico, katera ni niti popolnoma niti deloma odtegnjena izvršilu, niti po izvršilnem redu (§-i 290., 330 zvrš. r.), niti po uvodnem zakonu (člen IX. in d. zak. z dne 27. junija 1896, št. 78 drž. zak.)

Le-ta pravica je marveč vtirjavna in se da v prid zahtevajočega upnika v denar spraviti (§-i 294., 325., 330., 331. zvrš. r.). Zvršilo glede tacihi imovinskih pravic se opravlja z rubežnijo na tak način, da se zaukazuje zavezancu, naj se vzdrži vsake razpolage z dotično pravico, tretjemu pa prepoveduje zavezancu opravljati (§ 331. zvrš. r.). Predlogu za rubežen je torej kakor v zakonu utemeljenemu bilo v omenjenem smislu ugoditi.

Rešujoč preodkazni predlog pa je bilo uvaževati ne glede na ravno prej pretresano vprašanje o dopustnosti rubežni, da je od-

ločiti o predlogu za preodkaz posebe in sicer še le po pravomočno¹⁾ dovoljeni rubežni (§ 303. zvrš. r. in nar. just. min. z dne 3. decembra 1897, št. 25801 v l. št. 44), da je čakati z odločbo zlasti tedaj, kedar je treba zavezanca in tiste osebe zaslišati, katere si lasté ali imajo po spisih baje ono pravico do zarubljene zahteve (§-a 303., 55. zvrš. r.) Ozirati se je bilo dalje na to, da mora zvršilno sodišče določiti način, kako je spraviti pravico v denar, zaslišavši zavezanca in vse one osebe, katerim baje pristojajo zahteve do zarubljene imovinske pravice (§-i 301., 307., 331. zvrš. r.) — Še-le po navedenih poizvedbah dalo se bo odločiti, je li ugoditi preodkaznemu predlogu ali ne.

Zanikavni sklep se je torej storilo prežgodaj in treba ga je bilo razveljaviti ter zaukazati, da naj izreče zvršilno sodišče novo odločbo, zaslišavši vdeležence.

d) Po pomoti izbrisano zemljeknjižno tirjatev je postaviti na zahtevanje nje lastnika znova na prejšnje mesto tudi zoper voljo poznejših zemljeknjižnih upnikov.

Od 15. julija 1880 bila je vknjižena vzajemna zastavna pravica za tirjatev S. pl. R. v znesku 2000 gld. s prip. v. na P. P. zemljišča, nahajajoča se v zemljiški knjigi Milski v zemljeknjižnem uložku št. 541., kakor glavnem uložku in na zemljišče, nahajajoče se na Verdeli v zemljeknjižnem uložku št. 5, kakor souložku. Zemljišča, nahodeča se v glavnem uložku, bila so oddana na eksekutivni javni dražbi in c. kr. okrajno sodišče, dovolivši z odlokom od 31. januarja 1890. leta, št. 1049 vknjiženje izbriša vseh trhov (bremen), na njih ležečih, priobčilo je le-ta svoj odlok c. kr. deželnemu sodišču tržaškemu, namreč zemljeknjižnemu sodišču za navedeni souložek. Videvši ta predlog brez druge priloge, ukazalo je le-to deželno sodišče, da se izbriši omenjena zemljeknjižna tirjatev tudi iz souložka, in je priobčilo odnosni svoj odlok od 2. aprila 1890. leta, št. 2444 c. kr. okrajnemu sodišču koperskemu in le-to, ne da bi ga bilo priobčilo vdeležencem, delo ga je priprostim načinom k spisom. Na zemljišče, nahodeče se v

¹⁾ To je pač pomota in bi se prav moralo glasiti po preteku 14dnevnega roka za izjavo v smislu §-a 301.

verdeljskem zemljeknjižnem uložku št. 5, bila je vknjižena po navedenem izbrisu zastavna pravica za razne druge terjatve v znesku nekoliko tisoč goldinarjev.

Zvedevši slučajno zemljeknjižni upnik, da je bila izbrisana omenjena njegova terjatev v znesku 2000 gld. s pr. v., zaprosil je pred vsem, da se deni ista na prejšnje svoje mesto; temu zahtevanju pa so se uprli vsi poznejši zemljeknjižni upniki in pogledom na ta odpor dostaviti mu je dalo c. kr. deželno sodišče tržaško svoj odlok od 2. aprila 1890. leta, št. 2444, zoper kateri je oglasil on za časa svoj utok.

Z odločbo svojo od 21. marcija 1894. leta, št. 1146 ugodilo je c. kr. višje deželno sodišče tržaško le-temu utoku in je ukazalo c. kr. dež. sodišču, postaviti znova na svoje mesto omenjeno zemljeknjižno tirjatev iz teh-le razlogov:

O tem ni dvombe, da je c. kr. deželno sodišče le po pomoti ukazalo izbrisati S. pl. R. zemljeknjižno tirjatev v znesku 2000 gld. iz zemljiške knjige verdelske. Njegov odlok od 2. aprila 1890. l., št. 2444 je bil dostavljen zemljeknjižnemu upniku S. pl. R. še-le 1894. leta in njemu nasproti ni dosegel še nikdar pravne moči Zemljiška knjiga sestaje (§-a 1. in 7. obč. zem. zak.) ne samo iz glavne knjige, nego tudi iz listinske zbirke in pogledom na to ne mogo upniki, zadobivši zastavno pravico za svoje tirjatve, prosvedovati zoper to, da se deni znova na prejšnje svoje mesto omenjena zemljeknjižna tirjatev, ker se ne mogo opirati na odlok, ki ni še dosegel pravne moči in ker je uradoma skrbeti za to, da se vode zemljiške knjige točno in pravilno.

Z odločbo od 10. julija 1894. leta, št. 7786 odbilo je c. kr. najvišje sodišče na Dunaju prizadetih upnikov revizijski utok in je potrdilo odločbo višjega deželnega sodišča tržaškega iz teh-le razlogov:

Za razrešenje zemljeknjižne take prosbe odločiven je na vseh sodnih inštancah izključno le oni čas, v katerem je bila izročena zemljeknjižnemu sodišču (§ 93. obč. zem. zak.) in radi tega ni se moglo ozirati višje deželno sodišče na zemljeknjižne vpise, ovršene po odloku od 2. aprila 1890. leta, št. 2444.

V navzočem slučaju ni uporabljati določeb §-a 104. obč. zem. zak., ker tu ne gre za popravljanje kakega pogreška, vrnovšega se tekom vpisovanja, nego baviti se je izključno krivim

rešenjem zemljeknjižnega posla, ki se je storilo očitvidno le po pomoti. Odločba višjega deželnega sodišča vtemeljena je vsekakor na določbi §-a 113. obč. zem. zak. in pritožiteljem, ako misle, da jim dela krivico le-ta odločba, bo vedno svobodno, da nastopijo sporno pot v obrambo svojih pravic

T.

e) Vknjiženja pravice služnosti, pravilno sicer dovoljenega, po pomoti pa nevpisanega ob svojem času v zemljiško knjigo na trh (breme) služnega zemljišča, ne sme se več izvršiti zoper voljo novega lastnika istega zemljišča.

Na podlagi kupo-prodajne pogodbe, sklenjene v Gorici dne 22. junija 1891. l. pred c. kr. beležnikom dr. D. pod A dovolilo je c. kr. okrožno sodišče goriško z odlokom od 27. avgusta 1891. l., št. 3582 vknjiženje pravice služnosti vožnje z vozovi in vkleneno živino na prid p. 270 11, nahajajoči se v zemljiški knjigi za predmestje cingrofovsko v zemljeknjižnem uložku št. 347 in na trh (teret ali breme) g. p. 270./10, nahajajoče se v isti zemljiški knjigi v zemlj. uložku št. 231. Le-ta pravica služnosti bila je vpisana pravilno v uložku št. 347, ni bila pa vnesena tudi v trhovnico (list bremen) zemlj. uložka št. 231. Omenjeni odlok je bil redno dostavljen obema strankama s potrdilom na kupo-prodajni pogodbi, da je bila vpisana pravica služnosti, o kateri se govori, toliko v zemlj. uložku št. 347, kolikor v zemlj. uložku št. 231.

Spomladi 1898. leta vkupil je J. K. služno zemljišče in se je dal vknjižiti za lastnika istega.

Fr. A. M, lastnik gospodovavnega zemljišča, zvedevši slučajno, da ni bila vknjižena omenjena pravica služnosti tudi na služno zemljišče, zahteval je 16. junija 1898. leta, C. z. v. 231 zoper novega lastnika služnega zemljišča, da se ista izvede, a temu zahtevanju se je le-ta uprl. Videvši ta upor in uvaživši, da se ne opira zahtevanje lastnika gospodovavnega zemljišča ni na določbo §-a 104. obč. zem. zak., niti na kako drugo določbo občnega zemljeknjižnega zakona in da je omenjeno zahtevanje odvisno od razrešenja pravnega prašanja, med strankama spornega o nezlo mišljenosti ali zlomišljenosti pridobitve lastninske pravice na služno zemljišče, katerega ni moči razvozljati v brezspornem postopanju, odbilo je c. kr. okrožno sodišče se svojim sklepom od 28. junija

leta 1898. C. z. v. št. 231, le-to zahtevanje gospodovavnega zemljišča.

Z odločbo od 25. avgusta 1898 R. 293/98/1 ugodilo je c. kr. višje deželno sodišče tržaško prosbi lastnika gospodovavnega zemljišča in je ukazalo c. kr. okrožnemu sodišču goriškemu, izvesti že dovoljeno vknjiženje pravic služnosti tudi v zemljeknjižnem uložku, v katerem se nahaja služno zemljišče iz teh-le razlogov:

Glede rešenja zemljeknjižne prosbe merodaven je jedino čas, kedaj da se je vložila na pristojnem zemljeknjižnem sodišči, kakor to skladno določata §-a 29. in 93. obč. zem. zak. Vknjiženje pravic služnosti, o kateri se govori, bilo je dovoljeno že z odlokom od 27. avgusta 1891. leta, št. 3582 v prid zemlj. parc. 276/11 in na teret zemlj. parc. 276/10 in bilo ni nobene ovire zvršenju tega vknjiženja. Zemljeknjižno sodišče imelo je zvršiti dovoljeno vknjiženje, čim je zaznalo, da se je bilo opustilo bodi po pomoti, bodi po kaki krivdi. Zemljeknjižno sodišče ne more biti sedaj poklicano, da sodi, v koliko je sedanji lastnik omenjenega služnega zemljišča upravičen upirati se zahtevanju gospodovavnega zemljišča, naj se zvrši dovoljeno vknjiženje omenjene pravice služnosti tudi na teret služnemu zemljišču, kajti svobodno mu je vsikdar, civilnim pravedanjem skušati dokazati, da je na verovnost javne zemljiške knjige kupil zem. par. 276/10 čisto neobremenjeno.

Z odločbo od 8. novembra 1898. leta, št. 15151 promenilo je pa c. kr. najvišje sodišče odločbo višjega sodišča tržaškega in je delo znova v moč sklep c. kr. okrožnega sodišča Goriškega iz teh-le razlogov:

V navzočem slučaju ni posla v popravljanji kakega pogrška, opaženega po dovršenem zemljeknjižnem vpisu v smislu §-a 104. obč. zemlj. zak., nego tu gre za zemljeknjižni vpis, ki ga je še le dovršiti.

Po odloku od 27. avgusta 1891. leta, št. 3582 promenilo se je zemljeknjižno stanje v toliko, da je med tem tega kupil J. K. zemlj. parc. 270/10 in da je bil vknjižen za lastnika istega sveta. Le-ta novi lastnik pa, opiraje se na to, da prav tu omenjeno zemljišče ni bilo obremenjeno z nobeno pravico služnosti tedaj, kedar je je on kupil, prosvedoval je zoper to, da bi se vpisala na nje pravica služnosti, dovoljena z odlokom od 27. avgusta 1891. l.,

št. 3582., in ker se je tu baviti s pravnim vprašanjem, katerega ni moči razrešiti naredbenim potom, treba je bilo prepustiti lastniku gospodovavnega sveta, da nastopi, ako bo hotel, sporno pot, in deti znova v krepost sklep okrožnega sodišča goriškega.

T.

f) Nadaljevanje zvršila, dovoljenega na prevžitek pred 1. januarjem 1898, ako prevžitek ne presega vrednosti letnih 300 gld., — je li dopustno ali ne?

I.

V zvršilni stvari *A*-a proti *B*-u zaradi 290 gld. in 200 gld. stavil je *B* predlog, da se razveljavi z odlokom z dné 23. junija 1895 dovoljena in od dné 1. januarja 1898 kakor prisilna uprava zvršena sekvestracija prevžitka za *B* zavarovanega, in temu predlogu je okrajno sodišče v smislu §-a 330. zvrš. r. ugodilo s sklepom z dné 28. februarja 1898. leta.

Rekurzno sodišče je odbilo prošnjo *B*-a, da bi se razveljavila prisilna uprava prevžitka, ker jedina prehodna določba čl. XXXII. uvod. zak. k zvršilnemu redu — nanašajoča se na one zvršilne in varnostne sekvestracije, katere so bile že pred uveljavljenjem novega zvršilnega reda dovoljene, a tedaj, ko je ta zakon stopil v moč, še niso bile odstranjene — piše, da morajo veljati določbe zvršilnega reda za prisilno upravo, namreč da se nadaljevanje sekvestracije vrši po predpisih novega zvršilnega reda. Določba čl. XXXII. uvodnega zakona meri torej le na formalno stran, nikakor se pa ne nanaša na vprašanje zastran razveljavljenja kake že poprej pravnoveljavno dovoljene sekvestracije.

Najvišje sodišče pa je z odločbo z dné 25. maja 1898, št. 7011 obnovilo prvosodni sklep iz teh-le razlogov:

Zgoraj omenjena sekvestracija se je sicer dovolila pred uveljavljenjem zvršilnega reda, ni se pa potem odstranila. Uporabiti je torej v smislu čl. XXXII. uvodnega zakona predpise že omenjenega zvršilnega reda. Ker gre v le-tem slučaju za zvršilo na prevžitek zavezanca, paziti je treba na določbo zvršilnega reda v §-u 330. Po tej določbi ni dopustno zvršilo na prevžitke, katerih skupni dohodki na naravnih dajatvah s stanovanjem vred ne presegajo svote letnih 300 gld., če so ti prejemki za zavezanca in za nje-

gove v skupnem gospodarstvu živeče družinske ude neobhodno potrebni. Da je tukaj tako, dognal je prvi sodnik neizpodbijano. Ker določuje čl. XXXII. uvodnega zakona k zvršilnemu redu, da se morajo vršiti vse sekvestracije po novem pravu, in ker § 330. zvrš. r. pomnožuje zvršilne omejitve, kar naj varuje prevžitke, če so neobhodno potrebni za zavezanca in za njegove v skupnem gospodarstvu ž njim živeče družinske ude, ker je ta določba po tem takem navstala v javnem interesu, da varuje zavezanca in njegovo družino najhujše bede, in s tem zabrani, da ne pride s svojci pod oskrbo siromaško — razvidi se iz vsega tega lahko, da se v le-tem slučaju uporabi §-a 330. zvrš. reda ne protivi določba §-a 5. obč. drž. zak. Le-te imenovane določbe pa tudi radi tega ni moči tukaj vporabiti, ker so se pustili zahtevajočemu upniku vsi oni zneski, katere je že pred uveljavljenjem zvršilnega zakona z zvršilno sekvestracijo iztirjal, dočim se mu odtegnejo le dohodki iz prevžitka, kateri so zapadli po uveljavljenji zvršilnega reda in katerih še ni pridobil.

II.

V zvršilni stvari Petra T. zoper Jakoba in Marijo J. dovolilo je c. kr. okrajno sodišče v Lj. z odlokom 31. maja 1897. zvršilo s sekvestracijo vžitka nekaterih njiv, pristoječega zavezancema kakor prevžitkarjema, in izročilo sekvestru upravo tega prevžitka. Dné 7. majnika 1898 prišel pa je upravitelj k sodišču in predlagal, naj se prevžitek dá v zakup, ker mu zavezanca navzlic sodni uvedbi nočeta prepustiti uprave. Okrajno sodišče je odredilo ovedbe gledé vrednosti prevžitka, in ko se je dognalo, da je vreden samo letnih 50 gld., je zaslišavši zahtevajočega upnika s sklepom od 18. maja 1898 upravo uradoma ustavilo in odpravilo vsa dosedanja zvršilna dejanja v smislu §-a 39 št. 2 zvrš. r., opirajoč se na določbo §-a 330 zvrš. r., po katerej je zvršilo na prevžitek nedopustno, ako njega vrednost ne presega letnih 300 gld., in na določbo člena XXXII. uvodn. zak. k zvršilnemu redu, po kateri je sekvestracije pred 1. januv. 1898 uvedene, presoјati po propisih zvrš. reda.

Na rekurz zaht. upnika je c. kr. deželno sodišče v Ljubljani z odločbo 20. junija 1898, opr. št. R I. $\frac{25/98}{4}$ sklep prvega sodišča razveljavilo in le-temu naročilo, naj o predlogu, da se pre-

vžitne pravice dajo v zakup, vnovič sklepa ne gledé na razloge, s katerimi se je ta predlog zavrnil.

Razlogi:

Zvršilno sekvestracijo zavezancema pristoječega užitka parc. št. 71, 77, 78, 79, 80, 81 in 85 kat. obč. Žlebe dovolilo je c. kr. okrajno sodišče vsled odloka z dné 31. maja 1897, šte. 11739 in ozir. 22. septembra 1897, šte. 8488, torej predno je bil v veljavi zakon z dné 27. maja 1896, št. 79 drž. zak. Uporabljati je torej tu člen XXXI. zak. z dné 27. maja, št. 78 drž. zak., koji določa, da je zvršilna dejanja, katera so se dovolila, predno je zadobil moč zvršilni red, opraviti po do sedaj veljajočih predpisih, kolikor ne določajo nastopni členi nič drugzega. S tem določilom se pa ni izreklo, da je zvršilna, pred veljavo zvršilnega reda dovoljena dejanja razveljaviti, ako bi bila dovolitev zvršila po predpisih zvršilnega reda nedopustna.

Gledé že prej dovoljenih zvršilnih sekvestracij določa čl. XXXII. istega zakona seosebno, da je uporabljati od dneva veljavnosti zvršilnega reda predpise istega o prisilni upravi. Ta član določa v zvezi s članom XXXI. le način, kako je že prej dovoljeno zvršilno sekvestracijo opravljati, ne pa, da bi za take sekvestracije veljala sploh določila zvršilnega reda in seosebno §§-a 330. in 39. št. 2. Take zvršilne sekvestracije je ustaviti le tedaj, kedar so dani pogoji, da je ustaviti prisilno upravo po predpisih zvrš. reda.

g) **Kedaj so stroški intervencije pri rubežni potrebni in kakšni?**

V zvršilni stvari H. zoper M. radi 4035 gld. s. pr. ni pripoznalo c. kr. okrajno sodišče zastopniku (odvetniku) zahtevajočega upnika stroškov intervencije pri rubežni, ker je take stroške smatrali le tedaj za potrebne, kedar je iz spisov o rubežni razvideti, da se je mogel vspeh rubežni v obče, ali pa večji vspeh doseči le s posredovanjem zahtevajočega upnika, česar pa tu ni, osobito, ker je bila rubežen brezvspešna.

C. k. deželno sodišče v Ljubljani je z odločbo z dné 10. oktobra 1898, opr. št. R. I. 52/98/1 na vzklic zahtevajočega upnika prvosodni sklep premenilo in stroške intervencije pripoznalo iz teh-le razlogov:

V smislu §§-ov 32. zvrš. r. in 161 opr. r. smejo pri zvršilnem dejanji biti navzoče vse vdeležene osebe. Ali pa so stroški intervencije zahtevajočega upnika bili potrebni za uresničenje pravice, to je v smislu §-a 74. zvrš. r. določiti po skrbnem pretehtanji vseh okolnosti.

V le-tej zvršilni stvari ni prezreti, da ima zahtevajoči upnik pri zavezanki precej visoko tirjatev, da le-ta, označena kakor zasebnica, nima nobenega nepremičnega imetja in da torej ni bilo opustiti nobenega koraka, kateri bi bil umesten, da se uresniči pravica, zahtevajočemu upniku pristojeca.

Ako je zvršilno dejanje ostalo brezuspešno, ni to krivda zahtevajočega upnika, kateri je mogel vsekakor domnevati, da bode vsaj telesna preiskava zavezanke imela kaj vpeha. Da se je tudi ta brezuspešila, zakrivila je zavezanka sama, ker se je skrila, kakor je poročal zvršilni organ. Intervencijo je torej smatrati za umestno in potrebno.

Ker bi bil pa intervencijo lahko zvršil tudi kak odvetniški uradnik, ni bila osebna intervencija zastopnika zahtevajočega upnika potrebna. Vsled tega bilo je na stroških intervencije priznati le one, katere pri takem poslovanju v smislu odvetniškega tarifa pristojajo kakemu odvetniškemu uradniku.

Javno pravo.

Slovenski nagrobni napis v tržaški okolici.

C. kr. upravno sodišče je pod predsedstvom c. kr. senatnega predsednika dra. vit. pl. Alter, ob navzočnosti svètnikov c. kr. upravnega sodišča barona Giovanelli, Zenker, dra. Zistler in Truxa, potem zapisnikarja c. kr. dvornega tajnika Malniča o pritožbi mestne občine tržaške proti odločbi c. kr. ministerstva za notranje stvari z dné 1. marca 1897, št. 5867, tičoči se grobnega napisa, po javni ustni razpravi dné 14. oktobra 1898, k št. 5404, in sicer zaslišavši poročilo in izvedbe c. kr. ministerskega tajnika Kulavics-a kakor zastopnika toženega c. kr. ministerstva za notranje stvari, spoznalo za pravo:

Pritožba se kakor neutemeljena zavrne.